

Secretariaat Snaggaardstraat 9 - 8000 Brugge

e-mail: info@annatimmerman.be www.annatimmerman.be

Infoblad december 2013

Beste lezers,

Met dit infoblad willen we jullie op de hoogte brengen van het reilen en zeilen in en rond de vereniging. In het werkingsverslag van 2012 vinden jullie een beknopt overzicht van de activiteiten van de vereniging. Begin dit jaar nam vzw Anna Timmerman het meterschap op zich van de filmavond in Leuven waarop de documentaire "Planet of snail" werd gedraaid. De werkgroep "haptics" blijft zeer actief. Ook buiten de vereniging is de aandacht voor doofblindheid groeiende. Fevlado organiseerde een infonamiddag rond doofblindheid en nodigde een Canadese vrouw met Usher uit om te getuigen over het belang van goede samenwerking met de dovengemeenschap. Er is een vernieuwde samenwerking met Blindenzorg Licht en Liefde. Samen met de medewerkers van XiniX werken we een "inleefpakket doofblindheid" uit. Blindenzorg Licht en Liefde plant volgend jaar bovendien een studiedag voor hulpverleners die tijdens hun werk op één of andere manier met doofblinde mensen in aanraking komen.

Op internationaal vlak was 2013 een bewogen jaar. In mei was er de bijeenkomst van de EDBU in Plovdiv. In augustus nam Marlene Daelman deel aan het congres van de Europese afdeling van de DBI in Rijsel (Frankrijk) en ontving daar zowaar een beloning voor haar inzet en toewijding. Leo Cleyman vertegenwoordigde tijdens de Helen Keller Wereldconferentie onze vzw in de Algemene Vergadering van WFDB in Manilla. Van 10 tot 13 oktober waren Noorse deskundigen op vlak van doofblindheid uitgenodigd naar Brugge. Op vrijdag gaven zij zeer gesmaakte workshops aan de hulpverleners van de leefgroepen en volwassenenwerking van Spermalie over "overhearing en ondersteunende haptics". Op zaterdag en zondag vond een uitwisseling en verdieping met de mensen van de werkgroep haptics plaats.

We zijn blij dat er ook aan de universiteiten meer en meer aandacht besteed wordt aan doofblindheid. Twee studenten maken een masterproef over doofblindheid, waarvoor ze onze medewerking vragen.

Over dit alles lezen jullie meer in dit infoblad. Veel leesgenot.

Peter Vanhoutte, voorzitter vzw Anna Timmerman

1. Uit de algemene vergadering: Jaarverslag 2012

Hieronder vinden jullie een beknopt overzicht van wat er het voorbije jaar gebeurde binnen de vereniging.

Anna Timmerman vzw viel het afgelopen jaar verschillende keren in de prijzen:

- Van **damesclub Kiwanis Brugge** ontvingen we 1500 euro.

- Van de **middelbare school St.-Andreas te St.-Kruis Brugge** ontving Anna Timmerman vzw 525 euro. dit in het kader van het tweejaarlijks integratieproject "hand in hand". dit geld is bedoeld voor het ontwikkelen van de lormhandschoen.
- Van de **KULeuven** ontving Anna Timmerman vzw samen met andere Vlaamse zelfhulp-groepen een eredoctoraat voor haar belangeloze inzet voor lotgenoten en haar bijdrage aan de gezondheidszorg.

Anna Timmerman vzw deed verschillende keren aan bekendmaking en sensibilisering:

- Er werd een infoblad verspreid en op onze oproep naar geïnteresseerden in het infoblad kwamen er een 15-tal positieve reacties.
- We stonden op de infobeurs van Werelddovendag in Leuven met een eigen stand.
- We werkten mee aan de opendeurdag van Helen Keller Club.
- Er verscheen een filmpje met uitleg over lorm en haptic op youtube. Hier kan je het filmpje bekijken: <http://www.youtube.com/watch?v=8oBrq7IIJqw>
- Op de lezing van Coco uit Canada georganiseerd door oa. Fevlado Diversus waren heel wat mensen uit de doelgroep aanwezig.

We deden aan belangenbehartiging:

- Op de vernieuwde site van het CAB zal ook gezocht kunnen worden naar tolken die voor doofblinde mensen willen tolken met daarbij nog de mogelijkheid om te zoeken naar tolken die oraal willen tolken, lormen, vierhandengebaren enzo.
- We vragen een verhoging van het aantal tolkuren voor doofblinde mensen van standaard 70 uur naar 90 tolkuren per jaar voor de leefsituatie.
- De criteria blijven een heikel punt: iedereen die functioneert als doofblinde persoon zou extra tolkuren moeten krijgen. maar hoe bepaal je dit? Er werd besloten om raad te vragen bij een audioloog. Een goede definitie van doofblindheid en de erkenning ervan door de overheid is belangrijk. De overheid mag doofblindheid niet langer zien als een optelsom van blindheid en doofheid. Momenteel worden de criteria voor doofheid en blindheid wel gehanteerd door het VAPH om te bepalen of iemand in aanmerking komt voor extra tolkuren. We hopen dat we daar spoedig verandering in kunnen brengen. We zullen samen met de audioloog zoeken naar een aanvaardbaar voorstel en dan dit bij het VAPH gaan toelichten en verdedigen.
- We zijn ook bezig geweest met lormhandschoen en burgeralarmeringssysteem. hier hebben we nog geen concrete resultaten geboekt.

Lotgenotencontact:

- Op de website zijn 5 profielen te vinden voor nieuwe mensen die contact zoeken met lotgenoten. Op die manier kunnen mensen makkelijk in contact komen met iemand met een gelijkaardig verhaal.

Vernieuwde samenwerking met Blindenzorg Licht & Liefde:

- Dankzij onze zeer goed contacten met Inge Piotrowski van Blindenzorg Licht & Liefde is er een nieuw initiatief ontstaan, nl. een inleefpakket doofblindheid. We kunnen veel over doofblindheid vertellen maar de beste manier om mensen te sensibiliseren is dat ze het zelf eens aan den lijve ervaren wat het betekent om doofblind te zijn. (zie hieronder voor een verslag van de stand van zaken van dit project).

Samenwerking met Wallonië:

- We hadden contacten met de Waalse mensen die iets willen doen rond doofblindheid, want er bestaat daar nog niets en zij vroegen ons advies. Zij willen samen met ons ijveren voor erkenning van doofblindheid als specifieke handicap, zoals het Europees Parlement al heeft

goedgekeurd negen jaar geleden. We schreven reeds een gezamenlijke brief naar staatssecretaris van personen met handicap, Filip Courard.

Haptics:

- De werkgroep haptics was zeer actief. (zie verder voor een verslag)

Peter Vanhoutte

2. Een Europese Award voor Marlene Daelman

Marlene Daelman is lid van de raad van bestuur van de Anna Timmerman-vereniging en orthopedagoge bij kinderen en jongeren met een meervoudige handicap in het begeleidingscentrum Spermalie – Het Anker. Eind augustus kreeg Marlene een 'award'. Een award wordt gegeven om waardering te uiten voor de bijzondere inzet van een persoon op een bepaald gebied.

Marlene kreeg de award op het internationale doofblindencongres in Rijsel in augustus 2013. Ze kreeg de award voor haar expertise en grote inzet in de dienstverlening aan doofblinde personen.

Marlene werkt nu veertig jaar in Spermalie. Reeds vóór haar studies als orthopedagoge had ze interesse voor personen met een sensorïële handicap. Ze liep stage in Spermalie en is daar ook sinds het begin van haar professionele loopbaan aan het werk. In Spermalie werd ze gesteund om de praktijkervaringen die ze opdeed in het werk te combineren met studie en onderzoek. Ze verdiepte zich in de ontwikkeling van communicatie bij onder andere kinderen met aangeboren doofblindheid. Zo schreef Marlene een doctoraatsproefschrift waarmee ze doctor in de Pedagogische Wetenschappen werd. Dit proefschrift heeft als onderwerp: *"Een analyse van de presymbolische communicatie bij blinde kinderen met een meervoudige handicap". Een aanzet tot orthopedagogisch handelen*". Haar grote kennis maakt haar tot een deskundige die vaak uitgenodigd wordt. Dit kan bijv. zijn om een inschatting te maken van de ontwikkelingsmogelijkheden bij een kind met sensorïeel meervoudige beperking of doofblindheid. Ze werkt ook mee aan de master opleiding doofblindheid aan de Universiteit van Groningen opleidingen. Ze is een zeer gewaardeerd lid van (al dan niet internationale) werkgroepen en deelt haar expertise via studiedagen of congressen...

Foto: Marlène Daelman met haar onderscheiding

Marlene zegt zelf ontzettend veel geleerd te hebben van de kinderen, hun ouders en hun begeleiders, alsook van de volwassen doofblinde personen die ze onder andere via de Anna Timmerman vereniging leerde kennen. Ze vertelde in de raad van bestuur dat ze al deze mensen dankt omdat

deze meegewerkt hebben aan de ontwikkeling van haar kennis waardoor haar deze award toegekend werd.

De onderscheiding die ze kreeg werd vorm gegeven in een beeldje dat een vingerspellende kinderhand voorstelt. Deze wordt 'gelezen' door de hand van de volwassene die hier omheen ligt.

Van harte gefeliciteerd Marlene!!!

Verslag: Veerle Vanthuynne

3. 'Planet of Snail': Anna Timmerman vzw is meter van een film in het Disability-filmfestival in Leuven.

Een wereld van verschil. Zo zou je onze hedendaagse maatschappij het best kunnen omschrijven. Een wereld waarin verschillen en verscheidenheid steeds meer een plaats krijgen. Ook handicap wordt steeds meer gelinkt met het tot stand brengen van een nieuwe wereld, een wereld waarin het niet kunnen zien, het niet kunnen lopen of niet kunnen horen vensters openen naar een andere kijk op de werkelijkheid.

Het zijn deze nieuwe en verrassende werelden die centraal stonden in de 3de editie van het disABILITY filmfestival in het Provinciehuis van Leuven. Aan de hand van een vijftal films werd verkend hoe mensen met een handicap voor zichzelf en de ander een nieuwe wereld tot stand brengen, maar ook hoe personen met een handicap in andere werelddelen in films worden geportretteerd.

Het Disability Filmfestival is een organisatie van Patrick Devlieger, Jori De Coster en Pieter Verstraete en werd mede mogelijk gemaakt dankzij financiële steun van de Provincie Vlaams-Brabant, KU Leuven, Stad Leuven en ExpoEtcetera

Er was ruime aandacht voor TOEGANKELIJKHEID:

- Er was ringleiding aanwezig.
- Alle films werden ondertiteld.
- Elke avond was een gebarentolk aanwezig.
- Op enkele dagen was er ook een fluistertolk aanwezig.
- Er werd elke avond persoonlijke assistentie voorzien.
- Er waren 5 voetstoelen.

Op dinsdag 12 maart stond "Planet of Snail" op het programma en dit onder meterschap van de vzw Anna Timmerman. De film werd ingeleid door journaliste Catherine Vuylsteke van de krant De Morgen en voorafgegaan door een panel-gesprek met Vlaamse doof-blinden.

Even was er onduidelijkheid of de film met Engelse of met Nederlandse ondertitels zou vertoond worden. Het werden uiteindelijk Nederlandse ondertitels.

Iedere doofblinde moest zelf uitmaken waar hij of zij best zat tijdens het panelgesprek en tijdens de film.

Er was een laptop voor Tinne, het klavier voor Koen en de brailleleesregel voor Peter; die werden geïnstalleerd vooraan op tafel van de panelleden. De Braillestar en het klavier werden geïnstal-

leerd op een tafeltje aan de zijkant van de zaal naast de vaste stoeltjes voor Koen en Peter om de film te volgen. De tolken voor Leo en Jos zaten klaar.

Het thema van het panelgesprek was toegankelijkheid en er werd vertrokken vanuit vooroordelen die er in de samenleving leven rond doofblindheid. Vooroordelen zijn bijvoorbeeld: doofblinde mensen kunnen niet werken, kunnen niet genieten van het leven, niet op reis gaan, kunnen niet communiceren, alleszins niet zelfstandig wonen, kunnen geen relatie aangaan, ...

De deelnemers aan het gesprek waren doofblinde mensen. De journaliste stelde enkele vragen en de doofblinde panelleden konden kort antwoorden en getuigen over hoe zij met de (gebrekkige) ondersteuning waarover zij beschikken, toch kwaliteit weten te geven aan hun leven, van het leven weten te genieten.

De journaliste vertelde nog iets over de situatie in Zuid-Korea. Om 20u00 begon de film en dit tot rond 21u30.

Tijd voor nabespreken was er niet echt, want er moest een trein gehaald worden en met de sneeuw was dit niet zo evident!

Een geslaagde avond! Het panelgesprek was een succes. Er was een mooie vertegenwoordiging van jonge en wat oudere doofblinden. De verschillende communicatievormen kwamen duidelijk in beeld: schrijftolken, lormen, oraal tolken, vierhandengebaren, ...

Waarover gaat de film? Met "Slakkenplaneet" maakte de Koreaanse filmmaker Yi Seung-Jun een prachtig portret van de doofblinde Young-Chan en zijn vrouw Soon-Ho.

Ze zijn een opmerkelijk duo.

De vrouw is niet doofblind, ze heeft een vergroeiing van het ruggenmerg en een groeistoornis. De man Young-Chan is blind vanaf zijn geboorte en heeft een zeer ernstige gehoorbeperking. Hij zegt het zelf zo: 'In het begin was er stilte en duisternis, en de stilte en duisternis waren met God. En toen ik op aarde kwam, waren ze met mij.'

Hij heeft moeite om een plek te vinden tussen andere mensen.

Young-Chan is een slak, zo noemen doofblinden zich immers in Zuid-Korea, omdat ze enkel tactiel contact hebben.

Hij is zo niet geboren, maar werd het na een infectie. Sindsdien leeft hij in absolute duisternis en stilte. Alleen door boeken te lezen met zijn vingers (braille) kon hij iets over de wereld vernemen, en essays en gedichten schrijven was zijn enige manier om met de buitenwereld te 'spreken'. Maar zijn boeken bleven bij hem thuis en bereikten nooit een publiek. Tot hij een vrouw leerde kennen die alles deed veranderen.

De kleine vrouw opent zijn wereld en geeft hem de moed naar buiten te komen en zijn dromen na te streven. Young-Chan en Soon-Ho trouwen en zij leert hem communiceren met de buitenwereld via een unieke communicatiemethode waarbij zij elkaar zachtjes op de vingers tikken, een soort vingerbraille.

Vóór hij zijn vrouw Soon-Ho leerde kennen, had hij maar moeizaam contact met de buitenwereld. Nu studeert hij Hebreeuws en doet hij mee aan verhalenwedstrijden.

Ondersteund door haar en een computer leert hij communiceren met de buitenwereld.

Op een serene toon volgt de camera zonder commentaar zijn alledaagse handelingen en betreft de toeschouwer daadwerkelijk in zijn tastende bestaan.

Een groot deel van de documentaire speelt zich af in het appartement van het echtpaar. Zie hoe Soon-Ho en Young-Chan met elkaar communiceren door zachtjes op elkaars vingers te tikken:

alsof ze heel zacht piano spelen. Zie hoe ze gezamenlijk een lamp vervangen – niet anders te omschrijven dan als een wonderlijk, tien minuten durend avontuur – hoe ze vrienden op bezoek krijgen, hoe zij kookt, en hij afwast. Maar we zijn ook buiten, waar de film zijn relaxte tempo handhaaft terwijl Soon-Ho en Young-Chan sleeënd een berg af glijden en Young-Chan van zijn tastzin geniet door een boom te omhelzen.

Planet of Snail is een prachtige film die je op een unieke wijze dichterbij de leefwereld van een doofblinde brengt. Daarnaast zijn het de bijzondere personen en hun tomeloze levenslust, liefde en humor die deze film tot grote hoogten doen stijgen. In wezen is de sfeer die in deze documentaire wordt neergezet goed te omschrijven in de kwaliteiten die men in Zuid-Korea aan de slak toedicht: langzaam, voorzichtig, bescheiden en zacht. Voeg daar de poëtische beelden, de bijzondere innerlijke wereld van de hoofdpersonen en de liefde voor elkaar aan toe en je krijgt een goede indruk van de planeet van de slak.

Bron: HKC-magazine voorjaar 2013

4. Verslag werkgroep Haptics juni 2012 – mei 2013

Sinds de vorige algemene vergadering zijn we 2 keer samengekomen met de werkgroep haptics en de sfeer en samenwerking binnen de groep is nog steeds uitstekend.

- We kwamen samen op 26 september om de tekeningen te bekijken die Lucas Timmerman had gemaakt om de cursus aantrekkelijker en beter leesbaar te maken voor de visueel ingestelde medemens.
- We kwamen samen op 18 april, het belangrijkste agendapunt toen was de evaluatie van het project haptics met Lieve van Dooren van het Steunpunt Expertise Netwerk. Bedoeling was om na de evaluatie de beloofde 1500 euro te ontvangen die wij hadden uitgegeven voor de opleiding door Johan Moreels van vzw Informant enkele jaren geleden.

We hebben ook de cursus laten inspreken op cd-rom voor onze auditief ingestelde medemens. De uitdaging daarbij bestond erin om de verschillende handvormen die bij haptics worden gebruikt, op een duidelijke manier onder woorden te brengen.

We zochten ook financiële middelen om zowel tekenaar als de omzetting naar audio te kunnen betalen. Dit is gelukt. We ontvingen 500 euro van de adviesraad personen met een handicap van stad Kortrijk. waarvoor dank.

We trokken er verschillende keren op uit om vorming te geven op vraag:

- Op 1 oktober 2012 in Utrecht aan professionals van Kentalis.
- Op 11 november 2012 waren we te gast bij de HKS. Jos Elke en Annie gaven een herhaling van de basiscursus. Koen en Peter verzorgden de workshop haptics bij mobiliteit en begeleiden.
- Tijdens de opendeurdag van de HKC in februari gaven Jos en Elke uitleg over haptics aan het talrijk opgekomen publiek.
- Op 25 april gingen Koen en Peter terug naar Hogent om meer dan 250 studenten uit het tweede jaar orthopedagogie kennis te laten maken met haptics.

We hopen dat nog meer hogescholen en organisaties een vorming of kennismaking haptics zullen inlassen in hun opleidingen en bijscholingsaanbod. We willen dat alle profs die in contact kunnen komen met doofblinde mensen weet hebben van de mogelijkheden van haptics.

We organiseerden zelf ook een paar vormingen:

- Op 13 oktober in het VOP Gent voor familie en vrienden voor ongeveer 30 mensen. zowel Koen en Peter als Annie en Jos gaven vorming toen. Dit was de eerste keer dat we de cursus met tekeningen konden aanbieden en het was een succes.
- Op 20 april organiseerden we een cursus voor tolken, assistenten en andere betrokken hulpverleners. we bereikten de tolken moeizaam. De respons was miniem. slechts tien inschrijvingen, waarvan twee tolken vgt, en twee schrijftolken.

We zijn VOP Gent dankbaar dat we hun lokalen mochten gebruiken voor onze vormingen.

Het belangrijkste werkpunt nu is het op punt stellen van de syllabus Haptics bij begeleiding en mobiliteit.

Jos en Peter ervaren de nood aan verdieping en ze willen zich graag verder bekwamen in Haptics. We hebben twee Noorse experts uitgenodigd naar hier. Van 11 tot 13 oktober komen ze naar hier om de lesgevers verder te vormen. (verslag volgt)

Verslag: Jos Weemaels

5. Verslag keuzepakket doofblindheid (XINIX)

Vanuit Xinix (uitgesproken “k zie niks”) werd aan Anna timmerman vzw de vraag gesteld of het nodig was dat er een module uitgewerkt wordt rond doofblindheid.

Na overleg in het bestuur is beslist om dat uit te werken. Maar dan liefst door mensen die zelf een auditieve en visuele beperking hebben ofwel mensen die ervaring hebben met doofblindheid. Van daaruit zijn we gestart met een werkgroepje van 8 personen.

Een module duurt ongeveer 25 minuten. We kozen ervoor om 5 modules uit te werken:

- **Module 1: Algemene doofblindheid.** Hier vertellen we wat doofblindheid is en met een stukje geschiedenis.
- **Module 2: Donkere ruimte.** Hier ervaart de bezoeker wat het is om zich als doofblinde persoon op straat te begeven of op de markt te lopen. We zullen hier enkele Haptic tekens aanleren en begeleidingstechnieken tonen aangepast aan doofblinden. De bezoeker leert hier hoe doofblinden weten wat rondom hen gebeurt.
- **Module 3 : Communicatie.** In deze module leggen we de verschillende communicatievormen bij doofblinde personen uit.
- **Module 4: Omgangstips bij doofblinden.** Bij deze module bekijken we de module van omgangstips bij blinden en dan zullen we dat aanpassen voor doofblinden.
- **Module 5: Getuigenissen/frustraties.** In deze module wordt vooral verteld hoe doofblinden leven en hoe ze met hun beperking omgaan.

Al deze modules worden in kleine groepjes gegeven. Er wordt met een doorschuifstelsel gewerkt. De werkgroep hoopt begin 2014 klaar te zijn met het uitwerken van het keuzepakket doofblindheid. Anna Timmerman vzw bedankt de mensen van Xinix voor de boeiende samenwerking.

Verslag: Annemie Nyffels

6.

Verslag Europese doofblinden conferentie in Plovdiv (Bulgarije) - mei 2013 Peter Vanhoutte wordt bestuurslid EDBU

Van 20 tot 24 mei ging in Plovdiv, Bulgarije, een belangrijke bijeenkomst door van de Europese Doofblindenorganisatie (EDBU). Deze organisatie werd tien jaar geleden opgericht in Fredricia, Denemarken en vertegenwoordigt alle Europese doofblindenorganisaties waar doofblinde mensen het voor het zeggen hebben. In tegenstelling tot de EDbN waar ook veel ouders en professionelen in het bestuur zetelen, is EDBU de stem van doofblinde mensen in Europa.

De bijeenkomst in Plovdiv werd georganiseerd door de Nationale doofblindenorganisatie van Bulgarije. Ik nam namens Anna Timmerman vzw deel en was vergezeld van een schrijftolk voor de officiële momenten en een persoonlijke assistent voor de informele momenten. Er waren ongeveer 150 deelnemers (tolken en assistenten inbegrepen) waaronder heel veel Bulgaren en Noren. 16 Europese landen waren vertegenwoordigd.

De bijeenkomst omvatte drie belangrijke evenementen:

1. **Eerste forum van doofblinde vrouwen van de Europese Blinden Unie**, met als thema: doofblinde vrouwen als volwaardige burgers met gelijke rechten in de moderne samenleving. tijdens de eerste dag in Plovdiv kwamen uitsluitend doofblinde vrouwen aan het woord. Zij gaven lezingen, leidden workshops en brachten vaak ontroerende getuigenissen. De aanbevelingen als concreet resultaat van dit forum vind je onderaan dit artikel.
2. **Zevende doofblindenconferentie van de EBU** (European Blind Union) met als thema: participatie en inclusie in de maatschappij - het belang van doeltreffende communicatie in het voorkomen van sociaal isolement. Uit de lezingen en workshops van dit congres is me vooral bijgebleven dat het belangrijk is om consequent correcte terminologie te gebruiken: doofblinde mensen, doofblindheid, doofblindentolk. De juiste termen zijn de sleutel tot wettelijke erkenning, aldus Sanja uit Kroatië.

In deze definities zijn vier zaken belangrijk, lijkt me.

- a. de definitie bevat geen medische criteria die bepalen of iemand al dan niet doofblind is. Men hanteert een functionele definitie en men beschouwd iemand als doofblind als de combinatie van gehoor- en gezichtsverlies zodanig ernstig is dat ze specifieke ondersteuning, omgevingsaanpassingen en/of technologie noodzakelijk maakt om volwaardig te kunnen deelnemen aan het maatschappelijke leven.
- b. de samenleving moet instaan voor die specifieke ondersteuning, omgevingsaanpassingen en/of technologische hulpmiddelen.
- c. de taken van een doofblindentolk zijn naast het tolken van de gesprekken, begeleiden en de omgeving beschrijven. immers doordat de doofblinde persoon zich moeilijk zelfstandig kan verplaatsen en doordat hij heelwat informatie uit de omgeving mist, worden zijn mogelijkheden tot communicatie ernstig beperkt.
- d. de doofblindentolk moet zich aanpassen volgens de noden van de gebruiker. Zij moet heel veel communicatiemethoden beheersen: gebarentaal (tactiel, dichtbij, in een kleine gebarenruimte), duidelijk spreken, vingerspellen (in de hand of in de lucht), lorm, haptics, spraak naar tekst al dan niet met technische ondersteuning (laptop en braille of vergroting). Hieruit volgt dat de doofblindentolk een degelijke opleiding genoten moet hebben.

Vorig jaar werd tussen de Europese organisatie van gebarentaaltolken (EFSLI) en de EDBU een overeenkomst getekend waarin deze definities worden erkend. Er zijn internationale richtlijnen overeen gekomen voor de opleiding van doofblindentolken.

Tolken zijn nodig voor officiële zaken zoals contact met de advocaat, de notaris, de rechtbank, de politie, vergaderingen enz.

Persoonlijke assistenten zijn eveneens onontbeerlijk maar dan voor activiteiten van het dagelijkse leven zoals huishouden, post bekijken, boodschappen doen, ...

3. Derde Algemene Vergadering van de EDBU

Uit het werkingsverslag van de voorbije vijf jaren van het bestuur van de EDBU onthouden we dat er met de Europese vereniging van gebarentaaltolken een overeenkomst is ondertekend waarin efsli en edbu overeenkomen dat er standaardvoorwaarden moeten zijn voor doofblinden tolken; en dat er met de EDbN (European Deafblind Network) een samenwerkingsovereenkomst werd afgesloten. De algemene vergadering besliste ook om het aantal leden van het bestuur uit te breiden van zes naar negen. Vervolgens werd een nieuw bestuur verkozen en dat bestaat nu uit de volgende mensen:

- voorzitter: Sanja Tarczay uit Kroatië
- ondervoorzitter: Seppo Jurvanen uit Finland
- Secretaris-Generaal: Sergey Fleytin uit Rusland
- Schatbewaarder: Geir Jensen uit Noorwegen
- Bestuursleden: Barbara Verna (Italië); Tamas Gangl (Hongarije); Julie Rana (UK); **Peter Vanhoutte** (België) Francisco Javier Trigueros Molina (Spanje)

De Noren hadden me genomineerd en ik zei geen nee. Dus werd ik verkozen als bestuurslid. Ik denk dat dit een goede zaak is ook voor Anna Timmerman vzw. Zo blijven we betrokken bij en op de hoogte van internationale ontwikkelingen. Het is ook goed om internationale contacten te hebben om vlot aan info te geraken omtrent bepaalde wetgeving in het buitenland. dit kan belangrijk zijn om naar te verwijzen in onze eigen dossiers.

Ik ben ervan overtuigd dat EDBU met dit vernieuwde bestuur heel wat potentieel heeft om verder te streven naar een betere toekomst voor doofblinde mensen in Europa.

Ik dank Anna Timmerman vzw voor de kans die ik kreeg om te kunnen deelnemen aan deze internationale ontmoeting. Het is goed om internationale steun te ervaren. Zo'n congressen zijn een stimulans om hier verder te doen. je komt met veel nieuwe ideeën terug naar huis.

Verslag: Peter Vanhoutte

7.

'Deafblind around the world': lezing van Coco

Op 1 december 2012 gaf Christine 'Coco' Rosschaert een lezing bij Fevlado over doofblindheid. Het thema was *"bouwen aan een gemeenschap voor doofblinden"*.

Coco werd door Fevlado gevraagd om de Doven bewust te maken van doofblindheid op een positieve manier. Het is de bedoeling dat de mensen bewust worden van hoe doofblinde mensen leven en communiceren. Over de hele wereld zijn er grote problemen in verband met gebrek aan aangepast onderwijs, en doofblinden worden gezien als een aparte groep t.o.v. de dove gemeenschap. Doofblinden blijven vaak in de kou staan terwijl de Doven en de doofblinden juist zouden moeten samenwerken.

Coco heeft de afgelopen jaren wereldwijd ervaringen opgedaan in verschillende dovenschappen en is nu bezig met een doofblindenproject in Nepal. Sindsdien woont zij daar ook en ze geeft lezingen over de hele wereld.

De lezing richtte zich zowel naar doofblinden/slechtzienden als naar de dovenschappen, maar ook voor horenden die in contact komen met doofblinden was het zeer interessant.

Coco is 32 jaar en heeft het syndroom van Usher. Ze is blind aan één oog, en in het andere heeft ze kokerzicht. Coco is doof geboren, haar ouders zijn horend. Toen ze ongeveer één jaar oud was kwam men erachter dat ze doof was. Haar ouders kregen de raad om Coco op te voeden op de orale manier. Coco miste zo veel informatie want ze keek niet veel naar het lipbeeld van haar ouders. Toen ze 3 jaar was zagen haar ouders een aflevering van Sesamstraat waarin gebarentaal werd gebruikt. Coco's moeder probeerde de gebarentaal uit op Coco, die daar goed op reageerde. Haar ouders raakten ervan overtuigd dat Coco beter gebarentaal zou leren en ze mocht naar een dovenschool.

Toen Coco 8 jaar was werd haar verteld dat ze Usher had. Dat begreep ze nog niet echt, ze groeide op met gebarentaal. Haar ogen gingen langzaam achteruit, en als iemand vroeg of ze Usher had wuifde ze het weg.

Later studeerde ze op Gallaudet (universiteit voor Doven), daar liepen 2000 studenten rond. Coco's zicht ging achteruit en als men gebaarde in haar gezichtsveld kon ze het op de duur niet meer zien. Ze begreep veel gebaren niet, maar ze deed alsof ze het wel begreep. Ze wilde niet tegen de andere studenten zeggen dat ze Usher had, ze kende daar ook niemand met Usher, en ze was bang dat het de mensen zou afstoten. Ze was beschaamd, kon zich met niemand identificeren en bovendien had ze ook nog moeite om de colleges te volgen.

Toen Coco 24 jaar was kreeg ze een flinke uitbrander van een vriendin, die samen met haar opgegroeid was: volgens haar discrimineerde Coco de andere mensen door niets te vertellen over Usher en door niet aan te geven dat ze dingen niet begrijpt,... Coco's vrienden wilden juist heel graag dat Coco meer informatie gaf over hoe ze met haar moesten omgaan, waar ze rekening mee konden houden. Dit maakte Coco wakker, en ze ging op zoek naar meer informatie op internet. Op internet ontdekte ze dat er een centrum voor doofblinden boven 18 jaar was in Canada en ze ging er voor 3 maand naartoe. Dit bezoek aan het doofblindencentrum heeft haar ogen geopend: iedereen die daar werkte gebruikte gebarentaal, men kon haar uitleggen hoe het is om doofblind te zijn, ze gaven haar info en tips, ze leerden haar ook dat je als doofblinde heel veel kan bereiken in het leven. In het centrum werkten ook mensen met Usher, die rolmodellen werden. Deze ervaring heeft haar sterker gemaakt, en van hieruit kon ze een nieuwe identiteit opbouwen als doofblinde.

Coco leerde haar handicap aanvaarden en ging terug naar Gallaudet waar ze haar bachelor-diploma behaalde. Daarna ging ze lobbyen. Ze werd geselecteerd om naar Nigeria te gaan, waar ze 2 jaar lang als vrijwilligster werkte in de Dovenschappen.

Op een dag kwam een koppel huilend naar haar toe, met het verhaal dat ze een baby hebben gekregen die doofblind was. De moeder werd ziek tijdens de bevalling en beviel van een doofblind kind. In Nigeria zijn daar geen medicijnen voor, de mensen gaven de ouders de schuld, en men raadde hen aan om de baby te laten sterven.

Na dit aangrijpende verhaal besliste Coco de wereld te laten kennismaken met de mogelijkheden van iemand die doofblind is. Ze wou de wereld zien zolang ze nog kon zien en reisde naar Australië, Nieuw-Zeeland, Azië, Nepal, ... Coco is al in 47 landen geweest. Ze wilde de mensen laten zien dat je ook gelukkig kan zijn als doofblinde persoon, Ze wilde ook ervoor zorgen dat de Dovenschappen oog heeft voor doofblinde mensen, want we zijn als gemeenschap belangrijk en we kunnen samenwerken. Coco's boodschap is simpel en positief: leer aanvaarden dat je Usher hebt en probeer het beste van je leven te maken.

Veel mensen weten weinig over doofbepewust zijn, laat staan over doofblindbepewust zijn. Als Coco aan het publiek vraagt wie wat over doofblindheid weet, steken enkele mensen hun hand op. Als ze vraagt wie er niets over weet, steken veel mensen hun hand op.

Coco vraagt ook of we beroemde doofblinde mensen kennen: Helen Keller, Laura Brinkman, Anna Timmerman, Cyril Axelrod en zelfs Peter Vanhoutte werden genoemd! Maar Coco geeft toe dat ze Peter niet kent!

Coco laat ons kennismaken met bekende doofblinden die gekend zijn in de wereld maar die niet in de media komen. Ze zijn wel bekend omdat ze leidersfiguren zijn die barrières hebben vrijgemaakt ; onderwijzers, dokters, een doofblinde rechter... we hebben een waslijst van doofblinde mensen die echt iets hebben bereikt. Je mag doofblinden beschouwen als mensen die iets kunnen bereiken als ze de kansen krijgen.

- De eerste doofblinde man met Usher is **Cyril Axelrod**, die priester was in Zuid-Afrika. Hij was doof geboren en werd blind. Hij was een katholieke priester, die de kerkleiding overtuigde dat doofblinden alles konden wat ze wilden. Axelrod ging de dialoog aan samen met zijn tolk tegen de kerkleiding en hun mond viel open van verbazing. Zo werd hij de eerste katholieke doofblinde priester in de hele wereld. Daarna ging hij naar Londen, hij is nu op pensioen en schrijft veel boeken die gaan over zijn reizen.
- **Anindya Bapin Bhattacharyya**: Bapin is een doofblinde man uit India die doof geboren was. Hij ging tot 12 jaar naar een dovenschool, speelde voetbal tot iemand binnen de dovenschool zag dat hij veel talent had en hij werd gekozen als kapitein van het elftal. Iemand die ook kapitein wou zijn was jaloeers en gooide smeulend vuur in de ogen van Bapin, die volledig blind werd. Nu werkt Bapin voor Apple en werkte mee bij de ontwikkeling van I-phone. Hij wil ervoor zorgen dat er een bepaalde manier is voor doofblinde mensen om met I-phone te kunnen werken.
- **Cristina Hartmann en Haben Girma**: Haben is doofblind geboren, Cristina heeft Usher, zij ging naar New York en studeerde rechten aan de universiteit van Harvard met een tolk. Haar droom was iets te doen rond wetgeving. Haben Girma kon nog iets van gehoor gebruiken, en ze komt op voor de rechten van personen met een handicap.
- **Lex Grandia** uit Denemarken was horend geboren, met normaal zicht. Hij werd ouder en zicht en gehoor gingen achteruit. Lex zorgde ervoor dat de World Federation of the Deafblind werd opgericht. Lex zorgde ervoor dat de rechten voor doofblinden werden opgenomen in de conventie van de UN in 2000.
Doctor James Hanlon uit Ierland was horend geboren en hij was een arts. Rond 1920 werd hij plots doof en blind door ziekte. Hij zette toch zijn dokterspraktijk verder, hij kon een beetje gebarentaal en had ook nog een beetje gehoor. Dr Hanlon was dan de eerste doofblinde dokter van heel de wereld.
- **Helen Keller** is niet de eerste doofblinde vrouw die een diploma haalde, maar zij is een van de eerste doofblinde mensen die aan de universiteit studeerde. Helen Keller schreef ook boeken, ze wilde de mensen meer bewust maken over doofblindheid.
- **Li Wangyang** uit China, was horend geboren en op 40-jarige leeftijd doofblind geworden. In China zijn de rechten voor personen met een handicap erbarmelijk. Li had een job, maar die werd afgenomen door de overheid, omdat hij doofblind werd. Hij zette een beweging op in China rond rechten voor personen met een handicap in China. Na zijn dood werd het verhaal van Li bekend.
- **Jelica Nuccio** uit Kroatië: een vrouw met Usher, die op latere leeftijd haar zicht verloor. Ze studeerde in Amerika waarna ze zich inzette voor doofblinden in Seattle, waar meer dan 300 doofblinden wonen. Zij deed er lobbywerk voor en ging zich focussen op onderwijs, zo zorgde ze er onder andere voor dat er Haptics werd gebruikt in het onderwijs.

Dit zijn allemaal bekende doofblinde mensen die lobbywerk doen om mensen bewust te maken dat doofblinden alles kunnen bereiken wat ze willen. Je moet durven stappen zetten. Ook hier in België moeten we samen nadenken wat we kunnen bereiken. Vlaanderen en Wallonië moeten samenwerken, doofblinden, doven, blinden en horenden moeten samen overleggen. Ook via de media kunnen we informatie naar buiten brengen, de overheid en andere mensen bewust maken en informeren over doofblindheid.

Aan het einde van de speech van Coco mochten alle doofblinden met haar op de foto. Hiernaast zie je de foto van Coco met alle doofblinden. Alleen jammer dat Peter zo snel weg moest voor zijn trein dat hij niet meer op de foto kon.

Verlag: Tinne Eeckels

8. Doofblindheid en kwaliteit van leven

Begin 2013 was er commotie naar aanleiding van een bericht in de pers over twee doofblinde broers die om euthanasie verzocht hebben. Naar aanleiding hiervan verspreidden we in de pers en t.a.v. verschillende beleidsvoerders opinie-artikel. Hieronder geven we enkele stukken daarvan weer:

Het bericht (in het tv journaal en in verschillende kranten) over de twee 45 jarige dove ernstig slechtziende tweelingbroers die op 14 december 2012 via euthanasie een einde maakten aan hun leven, zorgt voor commotie en roept ethische vragen op.

Heel wat doofblinde personen, hun omgeving, vrijwilligers en professionelen, hebben alle begrip en respect voor de keuze van de broers Verbessem.

Maar ze stellen zich de vraag of de samenleving deze mensen voldoende kansen geboden heeft om ondanks alle beperkingen kwaliteit van bestaan te kunnen ontwikkelen of te behouden. De persoonlijke situatie van Marc en Eddy kennen we niet, maar we weten dat tal van doofblinde mensen in Vlaanderen geen toegang hebben tot voldoende én deskundige ondersteuning.

Doofblindheid op zich hoeft niet noodzakelijk ondraaglijk zijn, wel het extreme isolement wanneer

er onvoldoende ondersteuning is om het isolement te doorbreken. Voor doofblinde mensen is slechts heel veel ondersteuning net voldoende om levenskwaliteit mogelijk te maken.

Het persbericht vermeldt: "Beide broers waren doofgeboren. Hun leven lang waren ze niet van elkaars zijde geweken. Ze deden alles samen. Ze haalden hetzelfde diploma, werkten bij dezelfde werkgevers. Ze deelden een kamer bij hun ouders en later een appartement in Putte. Zag je de één, dan zag je de ander. Met hun doofheid hadden ze leren leven. Maar door die erfelijke aan-doening ging ook hun zicht achteruit. Ze waren bijna blind geworden. Het idee dat ze elkaar niet alleen niet konden horen, maar ook niet meer zouden kunnen zien, was voor hen ondraaglijk."

...

Naar schatting zijn er in Vlaanderen enkele honderden personen die doof geboren zijn en die langzaam slechter gaan zien. Doofblindheid komt ook in andere vormen voor. Zo zijn er kinderen die doofblind geboren worden, kunnen personen met een aangeboren visuele beperking slechthorend of doof worden en er zijn personen die op hoge leeftijd doofblind worden. Elke deelgroep heeft specifieke noden, maar voor al deze mensen is er in Vlaanderen te weinig ondersteuning mogelijk.

Doofblindheid betekent niet dat geen levenskwaliteit meer mogelijk is. Er bestaan communicatievormen zoals vierhandengebaren (gebaren voelen), lorm (letters communiceren via aanrakingen in de hand), en haptics (tactiele signalen op het lichaam om omgevingsinformatie mee te delen) waardoor contact en communicatie wel mogelijk zijn. Ook technische hulpmiddelen kunnen een betekenisvolle ondersteuning zijn. Maar met aangepaste methodieken en techniek is een doofblinde persoon niets zonder ondersteuning en assistentie. Om te kunnen omgaan met de menselijke en materiële omgeving zijn doofblinde personen extreem afhankelijk van begeleiders (gezinsleden, familie, vrijwilligers, tolken en professionelen). Zonder tussenkomst van een ander is de wereld van de doofblinde persoon beperkt tot het voelbare en het vertrouwde.

Helen Keller is het voorbeeld bij uitstek van iemand die erin geslaagd is met de ondersteuning van anderen haar extreme beperkingen te overwinnen. Ook in Vlaanderen komen sommige doofblinde personen ertoe om, ondanks alle beperkingen, een kwaliteitsvol bestaan te ontwikkelen. Ze realiseren dit in eerste instantie dank zij hun eigen kracht, creativiteit en niet aflatende doorzetting in combinatie met het geluk zich met mensen te kunnen omringen die hen assisteren in tal van dagelijkse taken, in het bijzonder i.v.m. communicatie.

Dikwijls is het persoonlijke assistentiebudget de weg om dit te kunnen realiseren. Spijtig genoeg zijn de wachtlijsten voor het PAB zo groot dat slechts enkele doofblinden over een PAB beschikken.

Cruciale hefboomen voor een kwaliteitsvol bestaan als doofblinde persoon zijn:

- Mogelijkheden om inzicht te ontwikkelen in je leefsituatie als doofblinde persoon
- Mogelijkheden om de nodige vaardigheden aan te leren
- Contact met andere doofblinde mensen als inspirerend rolmodel
- voldoende uren individuele ondersteuning door competente begeleiders

Het Europees Parlement nam in 2004 een schriftelijke verklaring aan i.v.m. doofblindheid. Daarin erkent men doofblindheid als een specifieke handicap die tot moeilijkheden leidt op het gebied van toegang tot informatie, communicatie en mobiliteit. Doofblinden hebben aldus deze verklaring, behoefte aan bijzondere ondersteuning door personen met specifieke deskundigheid. Verder wijst men o.a. op de noodzaak van maatregelen om het recht op individuele begeleiding, waar nodig in de vorm van communicatiebegeleiders, doofblindentolken en/of begeleiders (intervenors) te waarborgen.

Vanuit belangenorganisaties (Anna Timmerman vzw), de vormings- en ontspanningsvereniging voor doofblinden (Helen Kellerclub en Fevlado) en het Instituut Spermalie (onderdeel van vzw De Kade) te Brugge dat expertise i.v.m. doofblindheid in huis heeft, is bij herhaling bij de overheid (onderwijs en welzijn) aangedrongen op passende middelen om doofblinde personen te ondersteunen. Het zo goed als het enige resultaat is dat doofblinde personen kunnen beschikken over ca 140 tolkuren per jaar (een klein half uur per dag).

Voor het overige worden doofblinde personen, wat ondersteuning betreft, in Vlaanderen, beschouwd als dove of als blinde personen en krijgen ze zo goed als geen extra ondersteuning hoewel hun ondersteuningsnood ontzettend veel groter is. Wanneer een doofblinde persoon geen assistentie heeft, is hij volledig geïsoleerd en aan zichzelf overgelaten. Elke ondersteuning moet noodzakelijkerwijs individueel gebeuren, omdat je nu eenmaal niet tactiel kan communiceren met meer dan 1 persoon tegelijk. De kwaliteit van bestaan van doofblinde personen is recht evenredig met de beschikbare en vooral het aantal individuele ondersteuningsuren.

Paul Bulckaert, directeur begeleidingscentrum Spermalie-het Anker (vzw De Kade) te Brugge- bestuurder van vzw Anna Timmerman

De inhoud van deze tekst wordt onderschreven door vzw De Kade (Spermalie) - Anna Timmerman vzw (belangenvereniging omtrent doofblindheid) - Fevlado vzw (Federatie van Vlaamse Dovenorganisaties) waar ook de Helen Keller Club (een vereniging voor doofblinden) bij is aangesloten.

We betreuren dat deze reactie niet in de pers gepubliceerd. We kregen heel wat reacties van verschillende Vlaamse verenigingen, van het Vlaams Welzijnsverbond en van minister Van Deurzen. Minister Van Deurzen gaf aan dat hij zich hierover verder zou documenteren en dat hij zou onderzoeken in welke mate doofblindheid kon opgenomen worden op de lijst van criteria voor de spoed-procedure voor een PAB. De minister gaf ook aan "dat indien uit het jaarverslag van het CAB mocht blijken dat maximum 140 tolkuren per jaar voor sommigen nog onvoldoende blijkt, dan kan worden onderzocht of het aantal tolkuren opnieuw dient te worden verhoogd."

We kregen ook tal van reacties uit het buitenland: Nederland, Verenigde Staten Frankrijk, Verenigd Koninkrijk. Blijkbaar ging dit bericht de wereld rond.

Intussen weten we dat over deze vraag zeer grondig nagedacht is. Dit doet natuurlijk niets af van ons argument dat de levenskwaliteit van doofblinde mensen bepaald wordt door mate waarin zij toegang hebben tot ondersteuning ...

9.

Ontwikkelingen in de ondersteuning van doofblinde personen in Vlaanderen

De laatste tijd beweegt één en ander op het vlak van ondersteuning van doofblinde personen. We merken dat steeds meer diensten (vaak diensten die niet zeer gespecialiseerd zijn) zich inzetten voor doofblinde personen. We merken ook dat een persoonlijke assistentiebudget voor doofblinde mensen die zelfstandig kunnen leven, een zeer belangrijke ondersteuning is.

Het centrum voor visuele revalidatie van het UZ Gent ontwikkelt in een samenwerkingsverband met het begeleidingscentrum Spermalie revalidatieprogramma's voor doofblinde personen. Ook Blindenzorg Licht en Liefde is hierbij nauw betrokken.

Het is belangrijk dat rond doofblinde mensen ook de nodige expertise en kennis aanwezig is. Dit zorgt er o.a. voor dat de juiste hulpmiddelen beschikbaar zijn, dat de situatie van doofblinde persoon en zijn omgeving goed ingeschat worden, dat er weloverwogen keuzes i.v.m. communicatie gemaakt kunnen worden, In de loop van 2013 ontstond de mogelijkheid om vanuit gespeciali-

seerde begeleidingscentra te bieden aan diensten die minder gespecialiseerde kennis in huis hebben (men noemt dat outreach).

Spermalie in Brugge beschikt over heel wat kennis i.v.m. doofblindheid en kan deze kennis en ervaring inzetten in de vorm van advies aan doofblinde personen en ondersteuning van lokale ondersteuners en diensten rond doofblinde personen. Indien een doofblinde persoon, of zijn ondersteuners een vraag hebben naar informatie over doofblindheid of concrete vragen hebben hoe ze een bepaalde vraag kunnen beantwoorden dan kunnen ze contact opnemen met de thuisbegeleidingsdiensten Perspectief of Accent:

dominique.carrein@mpi-spermalie.be en eliane.bonamie@mpi-spermalie.be

Paul Bulckaert

10.

Oproep: medewerking gezocht voor masterthesis 'Onderwijs aan doofblinden'

We kregen volgende oproep binnen van een studente die een eindwerk maakt over het onderwijs aan doofblinde personen in Vlaanderen in de tweede helft van de twintigste eeuw.

"Ik ben een studente Pedagogische Wetenschappen en begin net aan mijn thesis 'Leren in stilte en duisternis: een geschiedenis van het onderwijs aan doofblinden aan de hand van interviews' bij Professor Pieter Verstraete.

In het kader van deze masterthesis ben ik op zoek naar doof-blinde mensen om hen te interviewen over het onderwijs dat zij genoten hebben en hoe zij dit zelf beleefd hebben, om zo een beter beeld te krijgen van deze geschiedenis. Via jullie vereniging hoop ik met een aantal personen in contact te komen die ik zou kunnen ondervragen over dit onderwerp."

Wij van AT vinden het belangrijk dat er aan de universiteit aandacht besteed wordt aan doofblindheid. We zijn blij dat er wetenschappelijk onderzoek wordt gedaan naar de onderwijsmogelijkheden van doofblinde mensen in Vlaanderen, nu en in het verleden.

Wij raden dan ook iedereen aan om mee te werken aan dit onderzoek. Wie iets over zijn/haar schooltijd wil vertellen, contacteer info@annatimmerman.be We brengen je dan in contact met de student.

Alvast dank.

Peter Vanhoutte

11.

Oproep: medewerking gezocht voor masterthesis 'Usher en "winter"depressie

Mijn naam is Hedda de Roo ik studeer psychologie aan de Universiteit Leiden(Nederland) en ik heb zelf RP doordat ik Usher heb.

Ik heb namelijk jullie hulp nodig voor het onderzoek dat ik wil gaan doen voor mijn Master Klinische Psychologie.

Ik zoek mensen met Usher 1 en Usher 2 die willen meewerken aan mijn onderzoek.

Ik wil onderzoeken of het verloop van eventuele seizoensgebonden depressie (winter depressie genoemd in de volksmond) bij mensen met RP anders is dan bij goedzienden. Om winterdepressie te meten bestaat een officiële vragenlijst (SPAQ) met gesloten vragen (hier verander ik zelf niets aan want deze lijst is al onderzocht op betrouwbaarheid en dergelijke). Volgens mijn docent doen goedzienden er 5 minuten over om deze lijst in te vullen.

Het onderzoek is volledig anoniem, niemand anders zal de antwoorden te zien krijgen. Je zal tijdens het onderzoek een nummer krijgen, waardoor ik tijdens de verwerking van de gegevens ook niet zie wie welke antwoorden gegeven heeft.

Wat vraag ik van de deelnemers?

Ik vraag de deelnemers een jaar lang iedere maand dezelfde korte vragenlijst met gesloten vragen in te vullen. (ik zal uiteraard herinneringen sturen zodat je niet zelf de tijd hoeft bij te houden).

De vragenlijsten kunnen online worden ingevuld.

Je kan mij een privébericht sturen via facebook of mailen: masteronderzoekRP@gmail.com

Ik hoop van jullie te horen, alvast bedankt!!

Hedda de Roo

12.

Eerste doofblindenbetoging ooit

In Duitsland wordt, net zoals bij ons trouwens, doofblindheid nog altijd gezien als een optelsom van doofheid en blindheid. Doofblinde mensen daar beschikken niet over afdoende technologische hulpmiddelen en ondersteuning. ze worden niet eens erkend door dokters, ambtenaren en hulpverleners. daarom organiseerden ze een betoging om het publiek bewust te maken.

Op 5 oktober 11. vond in het centrum van Berlijn de eerste betoging van doofblinde personen in de wereld plaats. Waaraan meer dan 200 doofblinde mensen deelnamen. Ze droegen ijzeren ballen als symbool van het eenzame leven in de gevangenis van duitsers en stilte wanneer specifieke ondersteuning ontbreekt. de bedoeling van de mars was om erkenning te bekomen van doofblindheid als specifieke handicap en van de rechten van doofblinde mensen. Op die manier zullen doofblinde mensen de ondersteuning krijgen die ze nodig hebben om zelfstandig te kunnen leven en deel te nemen aan de samenleving.

De betoging en de toespraken die gehouden werden voor het Duitse parlamentsgebouw lieten een diepe indruk na en zullen hopelijk leiden tot betere levensomstandigheden voor de doofblinden in Duitsland. de vzw Anna Timmerman wenst de organisatoren te feliciteren met deze grote stap in de strijd voor erkenning van doofblindheid.

Peter Vanhoutte

13.

UIT DE KRANT : handschoen voor doofblinden

In samenwerking met twee bedrijven hebben onderzoekers van de Spaanse Universitat Politècnica de València een apparaat ontwikkeld waarmee doofblinde mensen de letters op een computerscherm of smartphone kunnen voelen.

TacTic bestaat uit een handschoen die is voorzien van 26 afzonderlijke motoren, verspreid over de verschillende vingers, die elk een letter representeren. Door de handschoen te dragen kunnen doofblinde mensen de letters op het beeldscherm van een computer of smartphone stuk voor stuk voelen en zo de teksten van het beeld lezen.

Foto: handschoen voor doofblinden met een computer.

Door: Mischa Brendel, 25-01-2013 in: Technisch Weekblad

<http://www.technischweekblad.nl/handschoen-voor-dooftblinden.306543.lynkx>

14. ACTIVITEITENKALENDER

☛ Europese vakantie en sport- en cultuurfestival in 2014

Op het einde van de zomervakantie van volgend jaar gaat in Hongarije de volgende **Europese vakantie voor doofblinde mensen** door.

- **Waar?** Hotel Visegrad in Visegrad, op ongeveer 40 km ten noorden van Boedapest
- **Wanneer?** van maandag 25 tot en met zondag 31 augustus 2014
- **Hoeveel kost dit?**
 - eenpersoonskamer: ongeveer 460 euro
 - tweepersoonskamer: ongeveer 400 euro per persoon
 - driepersoonskamer: ongeveer 370 euro per persoon

In deze prijs is inbegrepen: hotel, maaltijden, activiteiten en bustransport van en naar de luchthaven van Boedapest.

Midden september 2014 gaat in Plovdiv, Bulgarije, het tweede **Europese sport- en cultuurfestival** door.

Voor meer info over beide evenementen: info@annatimmerman.be

Eindredactie Tinne Eeckels en Paul Bulckaert
ANNA TIMMERMAN vzw – Snaggaardstraat 9 - 8000 Brugge